Vastenmeditaties 2020 Paul Horbach

(1) Donderdag 27 februari

De vastentijd is bij uitstek een tijd om te mediteren over mijn eigen óreligieusô-zijn. Dan constateer ik dat het in uiterlijke opzicht en riten verandert is de laatste jaren. De discipline van het nauwgezet dagelijks gebeds- en meditatieritueel is verzwakt. Is dit het gevold van ongeloof, van gemakzucht, of van een andere accentuering? Van alle drie wel wat. Ik maak mezelf wijs dat óvroomheidô er niet echt toe doet, ik maak me wijs dat de Heilige óniet op mij zit te wachtenô, ik maak me wijs ódat ik het te druk hebô en ook is het een kwestie van ógewoonô vergeten of ógeen zinô hebben. Het is nu hierop terugkijkend wel óongemakkelijkô en het wringt alsof ik ótekort schietô. Laat ik toch proberen zonder fanatisme enigszins terug te keren op mijn vroegere óvroomheidô maar niet vanuit een schuldgevoel. Succes niet verzekerd!

(2) Vrijdag 28 februari

óZonder fanatismeô schreef ik gisteren. Niet slechts voor mijn óinnerlijk zijnô maar ook uiterlijk fanatisme wijs ik af, althans heb altijd geprobeerd niet in dergelijk gedrag opgesloten te geraken en me niet aan te sluiten met groepen, juist omdat de groepsovertuiging al te gemakkelijk neigt naar fanatisme. Het overtuigd-zijn van de waarheid van de eigen overtuiging. Bij fanatisme bespeur ik bijna altijd een neiging van je óuitverkoren voelenô, beter te zijn dan anderen of misschien eerlijker gezegd beter weten dan een ander. Bescheidenheid en fanatisme gaan niet samen. Ik zie om me heen, in de politiek en het sociale domein veel fanatisme, eigenlijk steeds meer. Gesprek, en dan open en kwetsbaar bedoelt, zie ik weinig (meer). Een ómoderneô term is *framing*. Anders denkenden en anders georiënteerden worden negatief neergezet en daardoor is er órechtvaardigingô om niet open met hen in gesprek te gaan. Dit *framen* sluipt zo gemakkelijk binnen, ook bij mij, ik moet daarmee oppassen. Met besef van onderlinge verbondenheid van allen en alles, mag mijn enig óvreedzaam fanatismeô zijn de zorg over mijn vrije autonomie, de vrijheid om authentiek mens te *worden*. NB vandaag niet ógebedenô, wel beseft dat er niet ógebedenô werd en misschien is dat ook een vorm van óbiddenô en van ócontactô met ???.

(3) zaterdag 29 februari

Dat is afscheid nemen en het is verdrietig naar mijn gevoel. Ik ben gestopt bij Open Huis Cathrien te Eindhoven (dak- en thuislozen) na 10 jaar dienstbaarheid aldaar. Vrij opeens werd ik ógegrepenô door irritatie (de aanleiding is niet zo belangrijk) en dat werkt natuurlijk door naar mezelf en anderen. Dat heb ik opgevat als een duidelijke boodschap dat de tijd daar is om te stoppen. Spiritueel is het zeker een veilig houvast loslaten, het werk gaf me ook een ógoed gevoelô en daar hechtte ik eerlijk gezegd wel aan. Mijn verdrietig gevoel is óók integer omdat ik prachtige mensen óverlaatô, ik laat ze niet óin de steekô (onvervangbaar ben ik als persoontje niet), maar de wederkerigheid die ik soms ervoer en waarin ik actief-passief in participeerde was gewoon ógoedô. Waar komt de boodschap vandaan? Waren er al eerder (zachtere) aanwijzingen? En kon ik niet luisteren vanwege mijn gehechtheden? Och er zijn altijd rationalisaties en drukte die doof maken, waardoor je blijft bewegen in groeven die verlaten moeten worden. Maar er is overduidelijk in mij toch verdriet.

(4) zondag 1 maart

Vanochtend een kort gebed. Dat kwam omdat ik voor het eerst sinds ik in de Hulkesteinflat woon (dus vanaf oktober 2017) wakker werd, wat aan het na dromen was, en onverwacht een haan hoorde kraaien en kippen ódie tokkelen en klokkenô. Heerlijk om zo wakker te worden en in de stad mede-schepselijk dierleven te horen. Daarom misschien het korte dankgebed. Er is een groot *spiritueel* verschil tussen de dag thuis binnen *met gesloten vensters* doorbrengen en buiten wandelen door stad en vooral land. Als ik (samen met Paulien liefst) intentieloos wandel in stilte zonder gerichtheid dus niet gefocused op concrete dingen, dan komen en gaan de indrukken zonder dat ze mijn gemoed óbezettenôen op een wonderlijke manier ontvouwt zich dan in het hart de geheimzinnige dimensie die in het verborgen alles verbindt. Dat is het óreligieuzeô. Ik durf zelfs zeggen dat dan de goddelijke natuur van alles zich diffuus ongedeeld toont. Datzelfde hart is dan gevuld door goedheid en blijdschap.

(5) maandag 2 maart

Ik geloof dat ik me bevind tussen religie en atheïsme en met beide heb ik in uiterlijke zin niets. Mijn hoop ligt in een religie achter religie en atheïsme, dat zich niet hoeft te bewijzen, geen voor of tegen kent, maar door mijn ge-weten wordt omarmd als goed en óvan een andere ordeô. Dat mag wat mij betreft de bron zijn van ómijnôtheologie, dus van de poging om de ermee samenhangende ervaringen steeds weer in ózoekendeôwoorden uit te drukken. Mijn religieus ge-weten mag niet vooral geworteld in theologie óvan buitenô. Maar ik kan me door traditionele woorden en ervaringen van anderen wèl laten inspireren voor mijn zoekende verwoording. Ik heb dikwijls gedacht dat religie achter me lag, maar dat bleek even dikwijls niet zo te zijn, want steeds komen weer de momenten op me af die trillen van religie.

(6) dinsdag 3 maart

Vandaag geruime tijd gemediteerd over de gregoriaanse gezangen van Witte Donderdag.

Alles uitgeschreven voor het koor. Witte Donderdag is voor mij een bijzondere dag. Zeven jaar geleden deed ik een korte stilte retraite in de abdij de Achelse Kluis (inmiddels gesloten). Het was tijdens de goede week. Ik ging naar de viering óvoetwassingôin de abdijkerk. Na afloop konden de weinige aanwezigen naar de priester voor in de kerk voor een (openbare, die niemand hoorde) biecht met zegening. Ik ging ook zonder veel verwachting, ik dacht nog wat zal ik zeggen. Toen ik bij de priester was werd ik onverwachts zonder aanleiding óovervallenô door een zuiverende kracht (de Heilige Geest die over mij indaalde?) en zonder wil de tranen stroomden (en bleven stromen). Die intense vreugdevolle ervaring kwam vandaar weer terug.

(7) woensdag 4 maart

Vandaag kon ik mijn blik niet afkeren van de Nederrijn. Het is hoogwater en Meinerswijk staat bijna onder. Hoewel ik op 12 hoog in een stenen flatgebouw woon, beleef ik de bewegingen in de natuur heel direct: vuur (zon), water (rivier), de hemel (lucht) en het landschap (aarde). Wat ik zie roept gevoel van verbinding op, een geluksgevoel omdat alles de heilige dimensie aan me toont en dat ik daarvoor ontvankelijk mag zijn.. Daarvoor wil de heilige wel danken. Och wat doen mijn probleempjes er eigenlijk toe?

(8) donderdag 5 maart

Om ander leven in mijn levende ervaring te laten leven moet ik stil en ósascetischô zijn. Ik moet het ander leven niet invullen of met verwachting benaderen. Integendeel maar zonder gerichtheid en wens vruchtbare ruimte zijn waarin ander leven kan leven. Het doet er niet toe of dat menselijk leven is of dierlijk of plataardig of ódoodô. Menselijk leven laten leven is voor mij wel het aller moeilijkst. Vandaag een interessante lezing in Probus over epi-energetica. Het roep bij mij de vraag op of er een vrije wil is, of dat alles bepaald wordt door het lot en de gegeven werking van de ógenenô. Als er geen vrije wil is, dan zal ik niet zeggen dat het individuele leven zinloos is, maar dan probeer ógoedôte leven alsof ik een vrije wil heb en neem dan de gedachte dat mijn wil geen invloed heeft óvoor liefô.

(9) vrijdag 6 maart.

Wat een bijzondere film zag ik vandaag met Paulien over de beroemd geworden Engelse schilder Lowry. Die zieke symbiose tussen moeder en zoon, waarin de zoon helemaal gevangen is. Maar wat een betrokken en subtiel impressionistisch werk. Hij zegt; ik schilder wat ik zie en wat ik voel. De man raakt je via deze film en zijn werk dat ik toen ben gaan bekijken op internet. Dit filmbezoek is niet primair ontspanning, maar een spirituele impuls die me uit de verleiding van gemakzucht en toestand van slaap wegtrekt. Thanx!

(10) zaterdag 7 maart

Heerlijk gewandeld in de uiterwaarden bij kasteel Doorwerth met Paulien over de zomerdijk met om ons heen het hoge water van de Nederrijn. Weer die elementen waarmee je bijna letterlijk lichamelijk verbonden bent, dat voel je. Laat ik niet over ójeô praten maar in de eerste persoon spreken. Ik voel gewoon geluk, dat ik mag zijn, dat ik hier mag zijn, dat ik wandel samen met Paulien, dat ik de vogels, honderden, hoor en zie (ik neem de flodders poep op het smalle wandelpad graag voor lief!) en dan de stilte en transparantie in die ruimte van leven, van schepping waarin ik zelf lééf.

(11) zondag 8 maart

Al meer dan 10 jaar ben ik gepensioneerd en de jaren voor me raken op. Kan ik me troosten met de gedachte dat de dood de doorgang is naar eeuwig leven? Is dat niet een houvast die niet uit mezelf komt, maar me vanuit religieuze en sommige spirituele stromingen wordt aangereikt en waar zo graag in geloofd wordt? Als ik heel eerlijk ben kan ik alleen maar bevestigen dat ik niet weet, en zeker niets waar geboorte haar oorsprong heeft en dood haar bestemming. Het dualisme van tijd en eeuwigheid is een cerebraal bedenksel met de schijn van zekerheid. Nu de dood voor mij elke dag reëler wordt, hoop ik uiteindelijk dood en eeuwigheid te kunnen ontmoeten met groeiend ongeloof.

(12) maandag 9 maart

Vandaag ga ik Evert bezoeken in Teteringen. Hij is een van mijn ótochtgenotenô en ik ken hem vanuit de geheime christelijk-kabbalistische orde Patmos. Hij heeft lichamelijke problemen en kamp denk ik, met een zware depressie vanwege aftakeling, ouder worden en doodgaan. Hetgeen ik gisteren opschreef is voor hem mogelijk actueel. Hopelijk is het niet alleen depressie, maar een existentiële spirituele crisis. Ik hoop op wederkerig contact, dus van zingeven en zin ontvangen ógergens vandaanô, als dat niet uit onszelf komt.

Ik las ergens: Leven zonder waarom heeft niets te maken met de tijdloosheid van de eeuwigheid, maar met de verfijnde tijdigheid van de nauwkeurig getimede pauze, van het moment waarop de tijd wordt opgeschort, van de onderbreking van de stroom van de tijd.ô Dat voelt ówaarôaan.

(13) dinsdag 10 maart

Wat confronterend als je door eigen gedrag veroorzaakt, wat je het minst wenst. Dat gebeurde vandaag. Door ongeduld geïrriteerd omdat Paulien *in mijn ogen* dreigt zichzelf tot speelbal te maken van het negatief óspelô van anderen zonder eigenó koersô, om dus haar te behoeden, veroorzaak ik juist een ineenstorting bij haar. Dat reken ik me aan, ik heb er spijt van dat het gebeurde, want het is gewoon fout, hoogmoed ook omdat ik beter denk te weten en dat ik wat ik vind haar opdring *in haar ogen*. En dat is ook zo, hoewel ik het anders bedoel. Deze abrupte onderbreking van onze harmonische stroom gedurende de voor Paulien zo zeer pijnlijke en zware maanden blijkt hopelijk een moment van genade, een moment van bezinning , terugkeer naar wat ómoetô en daarom een religieus moment voor mij, omdat de religieuze houding waarnaar ik verlang begint en eindigt met genade, steeds weer. Waar er genade ervaren wordt, daar is religie; waar er religie is, daar is genade haar bron. In verband met het coronavirus dat alles en iedereen in de greep lijkt te houden, ga ik vanavond niet naar de koorrepetitie.

(14) woensdag 11 maart

Apocalyptische sfeer heerst er in Nederland, maar ook hier in de omgeving en flat. Coronavirus legt Nederland plat. Ik voel zelf geen bezorgdheid, hoewel ik de afspraken die van bovenaf worden opgelegd wel respecteer en dus serieus neem. Het ikke-ikke-ikke in gedrag, vooral in supermarkten toont zich onbeschaamd. Men is bang ziek te worden, en misschien wel aan het virus te sterven. Dat heb ik niet. Sinds lang prevaleert nu een andere waarde dan die van de economie. Gezondheid staat op 1. Ben benieuwd hoe dit later gaat doorwerken in de economie en de individuele huishoudingen. Een recessie is, lijkt me, onvermijdelijk Ik hoop dat deze keer, net als gebruikelijk, de zwaarste klappen bij de armen en ónderkantô van de samenleving terecht komen. Heil ligt niet in de eeuwigheid na het leven, maar in menselijke waardigheid tijdens het leven.

(15) donderdag 12 maart

Wat er gebeurt om ons heen in deze dagen brengt mij niet tot spot, neerbuigendheid of hoogmoed (dat laatste heb ik overigens wel en dat weet ik zeker!). Maar doet me glimlachen waarmee ik niemand stoor of óte kijkô zet. Glimlachen is wijzer dan lachen. Glimlachen is het zacht omarmen van wat het leven ons geeft en vertrouwen dat alles in den grond ógoedô is.

(16) vrijdag 13 maart

Vrijdag de 13e vandaag. Als ik bijgelovig zou zijn, was ik vandaag óop mijn hoedeô. Er is echter mij geen ongeluk overkomen. De ochtend begon letterlijk in de wolken en dat gaf meteen een geluksgevoel. Wat is het toch prachtig en dan elke dag en elk moment weer anders. De dag gaf wat weer betreft weer van alles. Prachtig lente weer die mij er toe bracht om naar Arnhem te wandelen en boeken op te halen in de bibliotheek. Halverwege regen en steeds intenser, zodat ik drijfnet aan kwam. Nat ben ik gebleven en de lente temperatuur zakte naar winterse waarden, zeker toen het later op de dag en terugweg ging hagelen. En ik heb van dit alles genoten op deze vrijdag de 13^{e}. De overgave aan de autonomie van het weer is een vorm van bidden. Spelen hier ógewoonô meteorologische natuurwetten of is het Gods hand? Och, daar is geen tegenstelling, de natuurwetten zijn van Gods hand.

(17) zaterdag 14 maart

Eerst veel overleg in de ochtend tot in de middag en ik was niet in beste vorm, want wat ongeduldig. Het is niet zo dat als je moe bent je per se ongeduldig wordt, nee het is eerder andersom, door een ongeduldige houding word je juist moe. Alles kost me dan meer moeite en morst energie. Waarom, omdat het tegen mijn zielenkwaliteit ingaat. Het is een lichte vorm

van depressie, die ik opvat als een kloof tussen mijn uiterlijke en innerlijk zijn, tussen persoonlijk-zijn en ziel. Een kloof die bij een depressie structureel geworden is en niet door eigen kracht of invloeden van buiten gedicht kan worden. Deze kloof is gelijk aan zinloosheid en is daarom existentioneel en in wezen ook religieus van aard omdat zielenheil (die ik niet opvat als ergens liggend in de tijd) het gebied van het religieuze is. Deze middag was ik vrij van depressieve verleiding omdat de middag met Paulien hier bij mij zo vreedzaam was en dat beleef ik dan als zielenheil.

(18) zondag 15 maart

De hele dag al een grondgevoel van inkeer. Paulien was een beetje bezorgd of ik misschien ziek zou worden (coronavirus). Maar het was een terugtrekkend, meer naar binnen kerend gemoed. Dat stelde haar gerust, wat dat is haar niet vreemd. Ik ervaar het als een aankloppen van de ziel die roept ókom eens hierheen en laat al die drukke dingen buiten evenô. Oproep tot zondagsrust! En dat deed ik dus: gehoorzaam mannetje ben ik wel, maar niet gehoorzaam aan de buiteneisen, integendeel daar koester ik mijn (aangeboren en levend gebleven) autonoom zijn. Een braaf mens leeft niet echt, want hij/zij leeft zoals anderen en autoriteiten het willen. Autonomie wordt van alle kant bedreigd, en is dus nooit verzekerd. Innerlijk autonoom-zijn (niet hetzelfde als eigenzinnig) is voorwaarde voor religieus-zijn, want alleen dan kan ik waarschijnlijk de óoproep van de dagô horen (er op echt antwoorden is natuurlijk iets heel anders). Vandaag dus inkeren. Dat schept ruimte in de tijd en als ik dan terugkeer kan ómijnô religie dieper indringen in ómijnô tijd.

(19) maandag 16 maart

Vandaag zag ik de ófilmô Stanfort Prison Experiment. Een zogenaamd psychologisch experiment waar jongens omstreeks 20 jaar tegen geld en zeker na ondertekening van een contract (ze konden er niet vanaf: USA) gevangenis gingen óspelenô. De ene helft waren gevangenen, de andere helft cipiers. Wat mij betreft een experiment dat alle ethische normen met de voeten treedt en doelbewust de menselijke waardigheid letterlijk ondergraaft. Een en al sadisme, ook wat mij betreft bij de organisatoren. Ik moest ervan zweten en vond het verschrikkelijk. Als het de ówetenschapô dient (en het professionele ego van de initiatiefnemer) is blijkbaar alles toegestaan. Heel mijn wezen vertelt mij dat dit óniet goedô is. En ik werd zelf letterlijk ook óniet goedô. De film bewijst ook niets. Slechts een enkeling weet in onmenselijke omstandigheden boven zichzelf uit te stijgen en ondanks negativiteit het kleine goede waar te maken, zonder heroïsche grootsheid. Dat de meerderheid breekt is bekend. Deze film bewijst dus niets, hoewel het wel deze pretentie heeft. Lees *Leven en Lot* van Grosmann

toeval en het lot
kansen voor je waardigheid
doe het kleine goed

(20) dinsdag 17 maart

Alles wordt beheerst door het coronavirus. Nederland ligt plat. Mij verontrust wel dat we op ódeskundigenô moeten vertrouwen, terwijl duidelijk is dat die zo weinig deskundigheid hebben. Wellicht is er geen andere weg. Heb de stoepen van Paulienôs tuin schoongemaakt (Paulien had al de helft gedaan) en ik schreef de volgende haiku

als de stoep vuil is
is genieten mogelijk
van schoon schip maken

Religieus leven vermoedt dat alles vervat is in ómysterie, geeft mij redenen voor genieten en hopen, al zijn de redenen ongegrond. Genieten ondanks besef van alom verdriet, hopen tegen alle hoop in. Daarom kan ik wandelen in gebed in de óhemelseô omgeving waar ik en Paulien mogen leven zonder de ander en het andere te óvergetenô. De 10 woorden mogen wat mij betreft na deze gehoord te hebben, uitgebreid wordt met een elfde: *geniet van mijn schepping*!

(21) woensdag 18 maart

Ik moest denken aan liefde. En aan de weinig opbeurende woorden van Paulus *als je de liefde niet hebt* . Die woorden hebben me altijd, als kind al gestoord, misschien omdat ik de liefde niet heb? In het beste geval óontvangô ik liefde, of ervaar ik me heel soms in een ówolk van liefdeô. Maar ik hèb het niet, ik kan mezelf onmogelijk als bron of eigenaar ervan zien. Als het op liefde aankomt, kan er geen verplichting zijn, in de zin van: jij mòet liefde zijn, jij mòet naastenliefde betrachten. Liefde is geen verplichting en kan dat ook niet zijn. Inderdaad liefde ómoetô niet, las ik ergens. Maar het is wel zo dat liefde soms gebeurt.

(22) donderdag 19 maart

Kunst en dan vooral schilderkunst, heeft voor mij de waarde die ik weergeef in deze haiku:

moment van buiten
tijdloos op het schilderij
troost mijn eindigheid

De schilder die dit bij een ander door zijn werk oproept verrichtte al schilderend barmhartigheid zonder dat hij het waarschijnlijk besefte. Een barmhartige daad brengt buiten en binnen tot eenheid en daartoe is de schepping waarschijnlijk bedoeld. De ware kunstenaar is een terug-schepper, hij verbindt wat gescheiden is. Dat màg ik zelf ook ódoenô, leven kan dus gezien worden als een reeks wordende kunstwerken waar maar enkele ervan zijn geslaagd. Een enkel kunstwerk, hoe bescheiden, klein ook en zelfs onopgemerkt, maakt *leven* waardevol en ócreatiefô.
Ik zag de eerste deel van de documentaire over Chagall gemaakt door Jeroen Krabbé en het maakte me óblijô; daarom vandaag bovenstaande overweging, waarschijnlijk.

(23) vrijdag 20 maart

Mijn haiku van vandaag:

Durf te verdwalen
in het duister van het bos
vind je nieuwe paden

Durf ik dat inderdaad? Heb zo mijn twijfels. Woorden worden gauw zo zeker uitgesproken en dikwijls hoogmoedig en voorbarig. Maar wat als er in het bos geen nieuw pad gevonden wordt of als er paden zijn? Wat dan. Dan is er geen hoop en geen uitzicht gevend houvast. Kan ik me dan als een vlinder overgeven aan de levensstroom zoals in de tweede haiku van vandaag en zal ik tevreden zijn met de 'flow'?

Ben als de vlinder
geef je over aan de wind
niemand die je vangt

‘Geen pad; betekent voor mij, meen ik, dat ik geloof (of aanneem) dat goddelijke waarheid ìs doch als geheim en onbekend, en dat ik desalniettemin die waar kan maken in mijn doen en laten. Verantwoordelijkheid op je nemen zonder vraag of doel te weten.

‘antwoord zonder vraag’
is in de daad geloven
die vanzelf ontstaat

Mijn derde haiku van vandaag.

(24) zaterdag 21 maart

Vreemd, ik voel voor mezelf helemaal geen angst of vrees in verband met de corona-epidemie. Wel ben ik bezorgd voor Paulien, en ook voor kinderen en kleinkinderen (vooral de Spaanse lijn).
Ik kan natuurlijk besmet raken en behoor tot de risicogroep (boven 65 jaar). Wat zou ik doen als men mij wil opnemen inde IC? Dat zou ik graag weigeren en kiezen voor euthanasie. Dat medisch traject wil ik niet ingaan en positief gezien wil ik graag het IC bed vrij laten voor een ander, een jongere. Wanneer er alom gevaar is, dan ben ik niet alleen verantwoordelijk voor mezelf en degenen die mij nabij zijn, maar voor iedereen. Dit is verantwoordelijk voor de derde persoon. (NB dat sluit verantwoordelijkheid voor de eerste en tweede persoon nadrukkelijk niet uit)
Mijn leven is goed zo, hoewel ik zeker heel wat dingen beter had kunnen doen. Maar dat gebeurde niet en waarom niet weet ik niet. En als ik denk over het wezenlijke van mijn leven, dan zijn dat de momenten dat ik werkelijk glimlachte en van een ander een glimlach ontving. Wederzijdse glimlach is de kern van de ontmoeting en het ózienô van elkaar, meer dan de drukke, noodzakelijke en goedbedoelde daden. Het wezenlijke is niet ógewichtigô. Ging bij mij glimlach en daad (soms) samen? Who knows.

(25) zondag 22 maart

Ik moet maar enken over die vele mensen in drukke buurten, in kleine woningen, ergens op een flatje, met kinderen en weinig ruimte. Hoe kunnen die het uithouden om binnen te blijven tot 1 juni? Dat moet verschrikkelijk zijn en eigenlijk snap ik best dat zij soms ózondigenô tegen de opgelegde regels. Het zijn vooral ouderen (gemiddeld 82 jaar) die al zwak en qua gezondheid zwak zijn, die aan het virus sterven. En uit solidariteit wordt nu gevraagd dat iedereen binnen blijft voor lange tijd. Waarom deze plicht niet alleen opleggen aan de kwetsbare groepen mensen, en de niet kwetsbare , dus vooral ójongerenô (onder 65 jaar) toestaan hun leven buiten, ook economisch, onder een zacht regiem voort te zetten? Hoe dan ook, ik hoop natuurlijk dat met welk beleid dan ook, de virus effectief wordt bestreden.

verlaten straten
snelheden gemaximeerd
virus onder duim

Voor de slechte verstaander, er zijn meerdere virussen, ook het snelheidsvirus op de snelwegen.
De hele dag vandaag binnen en dat is voor mij geen straf. Eigenlijk verandert er voor mij weinig omdat ik al veel binnen leef en daar ben en doe.

(26) maandag 23 maart

Dit was een dag van buiten (!) meditatie. Ik fietste naar Oosterbeek door de uiterwaarden van de Nederrijn en kwam terecht bij het Oude Kerkje. Daar zat ik een uur op een bankje, in de zon in de oostenwind (dat wel) met uitzicht richting de rivier. Alleen en als vanzelf ging ik op de 'ouderwetse' manier mediteren. Het was 'goddelijk' en voelde me een met Leven. De talrijke dikke boeken die door mystici en anderen zijn gevuld met beschouwingen over het onzegbare blijken op de momenten die door mij als wezenlijk worden ervaren er 'niet toe te doen'.
Broer Frans belde om te horen hoe het mij ging. Lief van hem, maar een gesprekje bleek niet mogelijk omdat hij daarvoor geen ruimte gaf en maar bleef praten vanuit hemzelf. Misschien onwennigheid omdat we elkaar niet veel 'zien'?
Gideon van dam bracht mij er toe mee te doen met een poëzie ronde (kettingbrief). Niks voor mij eigenlijk, maar ik ontving een aantal persoonlijke reacties. Goed dat ik me liet verleiden!

(27) dinsdag 24 maart

Samen met Paulien gefietst. Heel rustig overal. Het bankje achter het Oude kerkje was bezet.
Maar we vonden in de buurt een ander bankje waar we samen zaten, dankbaar voor het geluk om bijeen te zijn en te mogen wonen in de prachtige omgeving. Alles lijkt hier wel schoon, goed en waar te zijn. Dit delen we. Ook een klein uurtje en meditatief, wel op een andere wijze dan ikzelf gisteren. Maar het was gewoon 'goed'. Ons samen-lied was harmonieus afgestemd op de 'diepe zang' (Rabbi Nachman) van het leven en daar gaat het om. In de eindigheid een moment een roos, bloem, boom, dier of mens ruiken, voelen, zien, tasten, beleven, horen is in de eeuwigheid zijn.
Het 'Koninkrijk Gods' is niet ergens in de toekomst, maar in het totale nu.

(28) woensdag 25 maart

Als ik mijn korte dagelijkse aantekeningen in deze vasten nalees, dan lijkt het wel alsof ik alleen maar 'navelstaar'. Dat is niet zo (ook is het de vraag of ik van navelstaren moet spreken). De laatste week heb ik intensief 'gewerkt' aan een beschouwing over mensenrechten: geschiedenis, inhouden, codificatie, filosofieën vanaf de oudste tijden tot nu toe. Dat vind ik 'heerlijk' om te doen en dat op mijn dooie gemakje. Het voedt mijn beleven van de werkelijkheid nu. Het vogelperspectief is 'in tune' met de meditatieve houding ten opzichte van leven zonder dat die houding ontaardt in onverschilligheid en passief makend relativisme. Ik heb met dit soort 'studies' geen spirituele bedoeling, maar de wijze van doen komt (misschien) uit spiritualiteit voort. En als dat niet zo is, ook goed, zo voelde ik het vandaag en ook al eerder.

(29) donderdag 26 maart

Vanmorgen werd ik verkouden niesen en loopneus, geen verhoging. Toch voor alle zekerheid besloten contacten helemaal te vermijden zoals hier intern, boodschappen en natuurlijk met Paulien. Ik denk dat er niets aan de hand is maar je weet het niet zeker.
Het is begrijpelijk dat de corona-epidemie die wereldwijd sporen nalaat de vraag oproept of dit een reactie is van de Natuur op menselijke processen als schaalvergroting, milieu -aantasting en klimaatverschuiving, massale vervuiling, bevolkingsgroei, bio-industrie en gesol met dieren, globalisering, consumptie- en productiegroei, uitputting van grond. Als de Natuur een levend wezen is dan is het begrijpelijk omdat elk leven een zelfregulerend - en zelfhandhavend mechanisme heeft. We zijn - wetenschappelijk 'geschoold' als we zijn- de Natuur gaan opvatten als een gegeven 'dood' massaal ding die we al dan niet kunnen gebruiken. De discussie over deze vragen/problemen gaat niet over het veronderstelde object-karakter van de Natuur maar over de wijze waarop we dat 'object' kunnen gebruiken. Ik hoop dat de corona-crisis ertoe leidt dat we ons meer principieel bezinnen op Natuur, misschien gaan beleven dat we niet tegenover de Natuur staan maar er als deel in een wederkerige afhankelijkheid in participeren. Laat dat toch gebeuren! Ik moet denken aan een uitspraak van Eckhardt: *De wereld is de plaats waar God God wordt.* De Natuur als baarmoeder van de godsgeboorte. Heel lang geleden, nu herinner ik me dat plotseling, had ik een soort droom

(of visioen) waarin ik leven 'zag' als geboorteproces van 'Vrouwe God'. Dat komt wel met Eckhardt overeen. Een tegenover voor de 'eenzame' God, zou mystiek gezegd kunnen worden.

(30) vrijdag 27 maart

Ook vandaag maar voor alle zekerheid binnen gebleven. De verkoudheid (ik denk dat het dat was/is) heeft niet doorgezet. Vanuit Spanje goede berichten en ook vanuit Eersel. Vandaag een aantal mails van mijn 'oude' studiegroep *Spiritualiteit en Pastoraat*. Daar voel ik me nog echt verbonden mee, dat komt natuurlijk ook omdat je zoveel persoonlijk en samen hebt gedeeld. Noor wil graag na de coronacrisis op bezoek komen, en dat vind ik ook fijn. Ook broer Rob belde (net als Frans enkele dagen geleden) en hij vroeg waarom ik de dingen doe die ik doe. Dat is een goede vraag. Eigenlijk doe ik het niet per se voor een doel en als ik het wel aanvankelijk voor een doel doe verdwijnt die doelgerichtheid, althans dat merk ik op. Dingen doen worden pas echt wezenlijk als ze ophouden middel tot een doel, dus als ze 'gewoon' gaan gebeuren. Natuurlijk, zoals met alles, is het bijna nooit helemaal doelloos, en als het je dan echt overkomt dan noem ik dat genade. Genade, zeg ik, omdat dan ervaren wordt dat ook de meest gewone dingen en het kleine doen 'goddelijke' kwaliteit hebben. Gebed is een oefening zonder inspanning in zwijgen en zwijgen is de 'moeder van al het goede'. Zwijgen wil niet zeggen dat je geen woorden uitspreekt, maar wel dat je met je woorden geen macht uitoefent doch uitnodigend en zonder enige dwang openingen geeft, dus: dat ik *'mijn' ruimte* ontvangend en uitnodigend open voor de ander en het andere. Geven en ontvangen, dat doet me wel denken aan de 'vloedende en ebbende' beweging van de tekst die Agaath eerder stuurde. De dagen binnen vallen me niet zwaar. Eigenlijk lijken ze voorbij te snellen en ik heb soms het gevoel de tijd niet te kunnen bijhouden.

(31) zaterdag 28 maart

Ik praat (te) veel, zeker als ik enige tijd alleen ben, van allerlei dingen beleefd heb dan wel 'gedaan' en dat denk te moeten vertellen. Dan voel ik me dubbel, ik vertel en eigenlijk is het niet de moeite waard en wil ik het dus niet vertellen. Als ik luister dan ben ik meer in mijn kern, dat moet dan wel echt luisteren zijn. Als ik, zoals vandaag, al wandelend met Paulien naar haar luister dan hoor ik niet perse precies wat ze zegt maar wel het wonder van het zeggen, dat ik zo dichtbij raak aan dat wonder dat zich zomaar aan mij uitdrukt en laat zien, laat beleven. En dan hoeft er over en weer, wat mij betreft en ik weet wel zeker ook van haar kant, niets meer gezegd te worden. We zijn dan twee wonderen in het Wonder dat leven is. Het is toch niet te bevatten dat er relatie, ontmoeting is, kan zijn! Alles wordt te groot en dan kan ik alleen maar 'naar adem happen' om 'overeind' te blijven. Dat zie ik ook bij mijn muze. Als ik sterf, en dat gebeurt, mag dat dan in zo'n moment zijn van overweldigd worden door het wonder van leven en dat ik daardoor niet meer in staat ben te ademen en me in dankbaarheid overgeef aan het mysterieuze en tevens zo nabije Wonder. Dat hoop ik voor iedereen, en misschien overkomt dat ook een ieder. Zoals in het wonder van de geboorte de zin van je leven door een onuitwisbare flits in je ziel wordt gestempeld (dat wordt gezegd), zo is er wellicht in het wonder van sterven ook een flits die de zin van je sterven naar en in de eeuwigheid openbaart.

(32) zondag 29 maart

De hele dag gelezen. Heb me ingedompeld in de familiebiografie van de Wittgensteins. Genialiteit en waanzin lijken elkaar te raken. De omstandigheden die je niet in de hand hebt bepalen of het het een (dus genialiteit) of het andere (dus waanzin) is. Boeiende inkijk in de tijdgeest van het Oostenrijkse (Wenen) gedurende de meer dan roerige periode van 1880 tot na de tweede wereldoorlog. Een inkijk vanuit de beleving door een bevoorrechte upperclass familie. Het verbaast (me) dat er nauwelijks echte betrokkenheid is voor de miljoenen mensen aan de onderkant van die ineenstortende samenleving en de sociaal-politieke structuren. De bekendste telgen zijn de pianist Paul en de jongste zoon van de familie Ludwig Wittgenstein, de beroemde filosoof. Dat was opgaan in een boek en alles wat om je heen plaatsvindt even vergeten, inclusief 'God'. Dus niks meditatieve houding en ik zit er niet mee!

(33) maandag 30 maart

Van alles op mijn praktisch bord vandaag. Maar de praktische dingen noem ik niet, wel als ze meditatie teveel in de weg staan. Dat was niet het geval. Veel praktische dingen komen ook van Paulien omdat ze me advies vraagt of fijn vindt dat ik stukken van haar lees. Dat stoort me niet en doe ik altijd graag. Het is 'helpen' zonder dat ik bewust bezig ben te helpen. Een week of twee geleden was er wel een moment dat ik daarin te 'dwingend' werd en dan is het niet 'goed'. Maar het is goed dat het soms 'fout' gaat omdat daardoor het daarna 'beter' gaat.

(34) dinsdag 31 maart

Vandaag mijmerde ik zonder enige diepgang over de vraag hoe mijn kinderen mij later in herinnering hebben. Dat zal ik niet weten. Hun beeld van mij is op hun ervaring gestoeld natuurlijk maar altijd ook door wensen, verwachtingen of onbegrip over wat gebeurde gekleurd, altijd wat verwrongen. Zo had mijn vader twee kanten. De soms oplaaiende vrolijkheid vond ik zelf niet vrolijk, maar eerder gemaakt en afstotend. Zijn teruggetrokken somberheid en leed waren mij liever, moeilijk om mee om te gaan maar wel eerlijk en oprecht. Maar hoe kan ik daar allemaal zeker van zijn? Ik weet niet van zijn inspanningen en gevechten en zonder die inzet was het misschien voor mij veel erger geweest. Ook als hij opgaf over zijn avonturen in de oorlog en zich dus zelf in de hoogte stak, werd hij voor mij juist kleiner. Overal waar te veel ego binnen sluipt in verhalen en daden, treedt in figuurlijke zin verderf op. En dat voel ik ook zelf, want dat ego van mij laat zich dikwijls niet muilkorven. Hoe meer het ego de kans neemt te groeien, hoe meer ik voel dat ik mezelf ontwaard. Waakzaamheid in mijn doen en laten, is me geraden!

(35) woensdag 1 april

De familie biografie van de Wittgensteins heb ik nu uitgelezen. Waarom heb ik nu een katergevoel? Dat komt denk ik omdat ik hoop had/heb, tegen beter in wellicht, dat je mag en kunt vermoeden dat levens wat er ook gebeurt 'goed' zijn zonder het precies te kunnen aanwijzen. En door wat ik gelezen heb, en dat kan natuurlijk aan de biograaf liggen, miste ik dat eindgevoel. De kwetsbare afhankelijkheid aan de veranderende omstandigheden zelfs van zo'n bevoorrechte familie komt hard binnen en wat dan wel niet te denken aan die miljoenen die helemaal niets te zeggen hebben? Er zijn geen uiterlijke zekerheden, dat blijkt ook nu met het coronavirus. Maar ik weet natuurlijk nog niets van wat zich 'in het kleine' heeft plaatsgehad bij die verschillende familieleden. Het kleine goede wordt niet opgemerkt en niet opgetekend en dus vind je er niets van terug in een biografie. Paulien wil graag samen met mij lezen *De nacht zal lichten als de dag*, *De donkere nacht bij Jan van het Kruis* geschreven door Wilfred Stinissen. Lijkt me wel wat. We kunnen mooi om en om de kleine paragrafen lezen. Het is alweer enige tijd geleden dat ik een dergelijk christelijk ´spitritueel boek´ heb gelezen. Het contemplatieve gebed komt weer voorbij en dat roept herinneringen op uit de periode van de christelijk-kabbalistische orde Patmos. Daar kijk ik verdeeld dankbaar (heeft me mede 'gevormd') en verdrietig ('secte-gedrag') op terug. Ben benieuwd of het boek voor mij een spiegel zal zijn. Ik miste de wandeling vandaag zoals gisteren met Paulien (2 uurtjes). Wel zijn de wilde runderen weer aan de overkant van de Nederrijn en de kudde van tien is uitgebreid met een jonkie, zo te zien een stiertje dat alweer aansluiting heeft gevonden bij de twee jongelingen die vorig jaar geboren zijn. Heerlijk om het blije jonge leven te zien en van te 'genieten.' De banden van liefde die mensen met dieren en andere natuurwezens verbinden, zijn helemaal losgeraakt en langzamerhand gaan de jongere generaties die wonen in onnatuurlijke steden dat gemis zelfs niet meer voelen. Door die banden echter kom ik steeds weer bij d kern van mezelf en dat is de 'goede liefde'.

(36) donderdag 2 april

Paulien vroeg of ik niet uitgekeken ben op het uitzicht vanuit mijn appartement 12 hoog. Ik woon er nu precies 2 jaar. Nou nee. De rivier is elk moment anders, nooit hetzelfde of saai. Ze groeit en krimpt, rustig dan weer wild, alle kleuren van de regenboog laat ze zien. En dan het daar achter

liggend, door de seizoenen heen verkleurend landschap met het voortdurend wisselend hemeldak. Als je blasé raakt, is je leven voorbij dan ben je de verwonderende blik kwijtgeraakt voor het sprankelende kleine in het veranderende grote en daarmee ook de band met je zelf. Je kunt geen 'eigen relatie' hebben zonder 'ander relatie'. Elk mens is de spin in het web van het eigen leven en een draad in het web van andere levens. Onze oordelen van de ander gaat over een draad, niet over zijn web. Dat kan ook niet want we kennen slechts die ene draad en die ook nog maar voor een stukje. Dus laat ik terughoudender zijn dan terughoudend in het oordeel. Als een draad het lijkt te begeven mag ik wel ter wille van het leven deze beschermen en misschien versterken. Niet alleen mogen, het is mijn niet onverschillige plicht.

onvermoed geheim
het schilderachtig landschap
daar hoor jij ook bij

(37) vrijdag 3 april

Een smartphone via de post toegestuurd. Die heb ik nodig voor het werk ten behoeve van VvE Hulkestein. Nou, daar ben ik dus wel zoet mee geweest een groot gedeelte van de dag. Maar ik was het me wel bewust, en raakte, hoewel natuurlijk alles anders verliep zoals gehoopt, niet gestressed (hoe schrijf je dit woord?). Aandacht geeft ontspanning in de spanningsvolle concentratie vanwege het onbekende technische. Ik moest na dat worstelen om mezelf lachen. Toen na uren worstelen met de techniek de smartphone het ódeedô (niet alles, maar toch), bleek dat mijn tablet het niet meer deed! Dat is dan iets voor een van de komende dagené .. Maatschappelijk taken op je nemen, is best voor mij belangrijk. Het werk dat daaruit voortkomt dwingt je je te verbinden met de (buiten)wereld. Je raakt zo niet opgesloten in jezelf. Alleen het is voor mij wel zaak om hierin maat te houden. Aristoteles zou zeggen, ik moet het *verstandige midden* aftasten, niet teveel en niet te weinig van dit en dat. Dat lijkt me wel te lukken. Mijn criterium daarbij is dat wat ik doe in den grond vreugde geeft ondanks weerstand. Weerstanden kom je altijd tegen (ook in jezelf, bijvoorbeeld ógeen zin hebbenô) dat is eigen aan werk en verantwoordelijk doen. Maar ik moet weerstanden niet breken, maar juist zacht en plooiend maken en de wijze waarop dat gebeurt is uitdrukking van mijn eigenheid. Omdat die vreugde wegviel in Open Huis Cathrien ben ik ook daar ógestoptô. Door een gemeenschappelijke zaak kan ik me broederlijk verbinden met anderen, kan ik samen creatief en elkaar helpend ademen en besef ik dat liefde niet alleen bestaat uit dat ik en de ander elkaar aankijken, maar ook dat we samen in dezelfde richting kijken.

(38) zaterdag 4 april

weer lentedagen
bloemen kleuren en geuren
wied je onkruiden

Het is prachtig weer na enkele koude dagen. Boven 20 graden Celsius. Heerlijk gewandeld met Paulien. Dus deze haiku kwam vanzelf. Wandelen is leven en geen tijdpassering. Zoals ik gisteren schreef: het is niet alleen figuurlijk ook letterlijk in liefde samen in dezelfde richting gaan. Hoe zou het zijn als Paulien, die toch het meest nabij en 'in' mij is, zou wegvallen? Ik kan me het niet voorstellen, wel voel ik al iets van geamputeerd worden. Het lijkt me voor mijn persoonlijkheid 'erger' dan zelf dood gaan. Maar ik stop met deze gedachten want ze zijn in zekere zin zelfdestructief. Mijn ziel zal ook dan 'gaan' waarheen ze wil.

(39) zondag 5 april

In deze lijdensweek ga je vanzelf 'denken' over lijden. In de Christelijke Religie is lijden een centraal punt. Vreugde werd (en wordt) gewantrouwd en zondig geacht. Ons werd voorgehouden dat we hier te lijden hebben, maar als we dat uithouden wacht na het leven de beloning van het eeuwig leven. Ook de erfzonde is zo'n wanhopig makend dogma. Al bij de geboorte ben je door schuld getekend. Ik ben natuurlijk door deze opvoeding besmet, maar voel me niet langer een armzalig mens dat rondloopt om oude schulden af te betalen. Daar moet ik mee ophouden, want ik meen dat schulden ten opzichte van God (what's in a name) niet bestaan. En als ze bestaan dan is het een gedeelde schuld vooral van God en een beetje van mij. Horizontale schuld die bestaat door overtreding van culturele moraal, ethiek en wetten erken ik. Maar deze zijn vooral pragmatisch omdat we anders niet vredig kunnen samenleven. Ook erken ik dat de eigen moraal hiervan kan afwijken en dat iedereen hierin wellicht anders in staat. Voor God lijkt me bestaat geen 'lineaire' tijd van verleden, heden en toekomst. En daarom is er ook geen schuld van toen die nu geleden moet worden om dan beloond of gestraft te worden. God is de God van het moment, ik mag hopen dat hij mij neemt zoals ik op het moment ben. Niet hoe ik geweest ben of misschien wordt, maar hoe ik op dit (eeuwig) moment ben. Het moment deel ik met God en hoe meer de overgave nu is, des te maar ben ik (ook in de al dan niet bewuste ervaring) 'in' God.

(40) maandag 6 april

Nog even wil ik wat ik gisteren op Paaszondag schreef, verder uitdiepen. Ik weet niet of het stand houdt maar op dit moment is het werkelijk zo voor mij. Mijn (oneindig) moment is uniek, speciaal en verschillend van de unieke (oneindige) momenten van de anderen. Gods moment omvat dat alles en oneindig meer. Voor de mens geldt een spirituele wet 'van verschil in het uniek-zijn', in God's moment zijn al onze verschillen in harmonie één, ook datgene wat voor ons als kwaad verschijnt. Als dit al kennis is dan hecht ik hier meer waarde aan dan kennis die van buitenaf komt (profaan en ook religieus) omdat wat ik nu opschrijf 'kennis' is die vanuit mezelf komt. Kennis van buiten af komt doet me te vaak geloven dat je bijna niets bent, een vogelpoepje in het heelal, een pratende kinder pop die er niet toe doet, een nummer zonder gezicht, een verwisselbaar statistisch ding. En om te overleven maak ik mezelf wijs dat ik belangrijk ben. En vooral dat laatste moet ik trachten kwijt te raken, er los van te komen. Hoe je dat doet: *door Gods wil te doen,* dat is de sleutel maar ik ben door dit te zeggen geen steek verder, want hoe doe ik dat? Zolang ik mijn streven 'Gods wil te doen' baseer op beelden of begrip van God, dan zal dat niet lukken. Om Gods wil te doen moet ik paradoxaal genoeg van Hem vrijkomen, dat wil zeggen van mijn persoonlijke God, van mijn Godsprojectie. Zo niet dan blijf ik doen ik wat ik zelf wil. Een spirituele zoektocht is de weg naar het Niets vinden. Deze tocht is voor ieder anders, de een via muziek, de ander in de natuur, in kunst, in 'goede daden', gebed en meditatie, filosofie, zelfs religie kan een middel zijn (maar meestal een sta in de weg vrees ik). Misschien gaat voor een ander, zoals ik zelf, de tocht naar de *Beeldlozige* via dit alles wat.

(41) dinsdag 7 april

Een tamelijk lange wandeling gemaakt met geliefde. Daar ging een rimpeling in elkaar begrijpen aan vooraf. Zowel de een als de ander komt in de modus van jij moet , jij moet niet. dan past slechts zwijgen en ik was daarna ook tamelijk stil, meer peinzend wat gebeurt er dan eigenlijk. Een psychologisch antwoord zocht ik niet, wel of rimpelingen voorkomen moeten en kunnen worden. Toen dacht ik dat een man en een vrouw elkaar nooit in het diepst van hun ziel kunnen begrijpen. We komen als het ware van verschillende planeten. We delen de ruimte maar omdat we het punt van oorsprong niet delen is er altijd ook vreemdheid. Elke intieme relatie blijft elkaar 'leren kennen' en elkaar in het anders zijn erkennen.

(42) woensdag 8 april

Ieder dag zou ik zo moeten leven alsof ik van alles afscheid neem, van mensen ook mijn dierbaren. Dus al wat ik beleef en beleefde, mijn relatie, kinderen en kleinkinderen, woonplek, idealen, mijn geluk en mijn verdriet en lijden, alles waarmee ik me neig te identificeren. Dan zou ik elke dag in harmonie zijn met leven en dood. Dood is echt niet alleen het lichamelijk einde, maar zeker zo ook dat het psychische tot voleinding komt. Zijn als een golf in de zee, die steeds ondergaat en alles overgeeft aan de onmetelijke zee, er nooit los van is en mogelijk weer als golf geboren wordt. Elk moment is een nieuwe golf. Maar dat durf ik niet, ik wil golf blijven en niet opgaan. Doodsangst is de onmogelijkheid om finaal afstand te doen van je unieke zijn en je tevergeefs verzetten van zee-zijn. Dit beeld van golf en zee klopt wel met wat ik enige dagen geleden op schreef over 'God en het moment'.

(43) donderdag 9 april witte donderdag

Witte donderdag doet me herinneren aan een intense (spirituele) ervaring ettelijke jaren geleden ook op witte donderdag tijdens een 'boete-viering' in abdij De Achelse Kluis. De boete viering bleek voor mij een innerlijke vreugdevolle belevenis.

(44) vrijdag 10 april goede vrijdag

Vandaag naar de *Mattheus Passion* geluisterd op de radio. Erg mooi was de uitvoering niet, maar ondanks dat toch indringend en 'rakend'. Later probeerde ik via you tube stukken eruit mee te zingen. De *Mattheus* heb ik immers meerdere keren gezongen met het Phillips Koor in E8indhoven met begeleiding van het Brabants Orkest. Het viel niet mee, de koralen lukte wel, maar de rest…
Hoe dan ook de dag stond in het teken van het lijdensverhaal van Christus. Vandaag zouden we het gregoriaans koor de Witte Donderdag mis zingen. Dat ging niet door vanwege de corona epidemie. Op deze wijze toch in devote gemoedstoestand gekomen.

(45) Zaterdag 11 april paaszaterdag

Laat Pasen een feest van hoop en van vreugde zijn. Hoop, dat ik in staat word om mijn leven (zoals ik wil en denk dat het moet zijn) los te laten en leef vanuit niet *mijn wil, maar uw Wil*. Vreugde, omdat mijn moment, dat zelf soms veroordeel waar ik niets van weet en nooit in zijn volheid ervaar, Zijn harmonisch moment is en dat dat genade is.
Dat ik in plaats van stenen gooi, stenen opvang als het moment dat vraagt.
Amen

Paul Horbach